

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 439)

Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/770)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

9.3.2004

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-739/1103

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.2.2004 tarihinde kararlaştırılan “Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin en önemli doğal kaynaklarından olan çayır ve mera alanlarının ıslah edilerek verimliliklerinin artırılması, gerek hayvancılığın geliştirilmesi ve gerekse toprak muhafaza ile erozyon kontrolü bakımından öncelikli konuların başında gelmektedir.

Halen 11 milyon büyük baş hayvan birimine eşdeğer hayvan varlığımızın 50 milyon ton olan kaba yem ihtiyacının yaklaşık % 25-30'u çayır ve meralardan karşılanmaktadır. Bu oran Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde % 70'lere varmaktadır.

4342 sayılı Mera Kanunu ile; mera, yaylak ve kışlakların tespiti, tahditlerinin yapılarak köy ve belediye tüzel kişiliklerine tahsis edilmesi, belirlenecek kurallara uygun şekilde kullanımının sağlanması, bakım ve ıslahlarının yapılarak verimliliklerinin artırılması, kullanımlarının denetlenmesi ve korunması, gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Mera Kanunu ile verilen bu görevler illerde kurulan mera komisyonları vasıtasıyla etkin bir şekilde yürütülmektedir. Ancak mera ile ilgili merkezde bulunan yetki ve sorumluluğun taşraya devredilmesi, mazbut vakıflara ait meralar için ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması, mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlaklarla ilgili görevlerin farklı kurumlara verilmesi, yapılacak çalışmalar olumsuz yönde etkilemekte, kaynak ve zaman israfına neden olmaktadır. Bunun yanında meralar üzerinde yapılacak uzun vadeli planlamaların oluşturulmasını engellemektedir.

Tasarı, karşılaşılan bu sorunların giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Mera, yaylak ve kışlakların tespitlerinin yapılarak sınırlandırılması ve sınırlandırılan bu alanların 1/5000 ölçekli haritalarının yapılması ile uygulanan ıslah projelerinin yılı içerisinde sonuçlandırılması mümkün değildir. Bu durum Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile yükleniciler arasında hukukî sorunlar doğurmakta ve Mera Kanunu ile ilgili faaliyetleri olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, madde ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mera hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde yıllara sari taahhütlerde bulunulabilmesine imkân tanınmıştır.

Madde 2. - Madde ile; mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlaklarla ilgili tasarrufların, 4342 sayılı Mera Kanunu ile tek bir kurum tarafından idaresi, meralar üzerinde yapılacak uzun vadeli planlamaların oluşturulmasına olanak sağlanması, mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlak alanlarının tahrip olmasının ve kamu kaynaklarının israfının önlenmesi, ıslah edilemeyecek oranda toprak yapısı bozulan alanların başka amaçla kullanılabilmesi, elde edilecek gelirle ıslah edilmesi ve geri dönüşümünün temin edilmesi, sektörler arası dengenin kurulması ile yetki ve sorumluluğun taşraya devredilerek, yerinden yönetim ilkesinin getirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 3. - Madde ile; ülke güvenliği ve olağanüstü hâl durumları ile doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan meralarla mazbut vakıflara ait meraların tahsis amacı değişikliklerinden ücret alınmaması öngörülmüştür.

Madde 4. - Madde ile; 4342 sayılı Kanuna bir geçici madde eklemek suretiyle belediye mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve yerleşim yeri olarak işgal edilen, geri dönüşümü ve mera olarak kullanımı teknik olarak kesinlikle mümkün olmayan ve belediyece imar planları hazırlanan alanların tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescilleri öngörülmüştür.

Madde 5. - Mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlaklar hakkında farklı mevzuatlarla farklı kurumlara görev verilmesi sonucu bu alanların korunması ve geliştirilerek ülke ekonomisine katkısı önlenmiş, ülke hayvancılığı olumsuz yönde etkilenmiştir. Madde ile 442 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak uygulama bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devrinin Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılabilmesi öngörülmüştür.

Madde 6. - Madde ile; 7269 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak uygulama bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 7. - Yürütme maddesidir.

Madde 8. - Yürürlük maddesidir.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

14.4.2004

Esas No. : 1/770

Karar No. : 20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlık tarafından 9.3.2004 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 24.3.2004 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen "Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 8.4.2004 tarihli toplantısında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile; ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumları ile doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan meralarla mazbut vakıflara ait meraların tahsis amacı değişikliklerinden ücret alınmaması ve belediye mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve yerleşim yeri olarak işgal edilen, geri dönüşümü ve mera olarak kullanımı mümkün olmayan ve belediyece imar planları hazırlanan alanların tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescilleri ve Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devrinin Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılabilmesi öngörülmekte ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mera hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilmesi imkânı getirilmektedir.

Tasarının tümü üzerinde Hükümet temsilcisinin yaptığı açıklamalarda;

- Ülkemizin en önemli doğal kaynaklarından olan çayır ve mera alanlarının ıslah edilerek verimliliklerinin artırılmasının hayvancılığın geliştirilmesi ve toprak muhafaza ile erozyon kontrolü bakımından öncelikli konuların başında geldiği,

- 4342 sayılı Mera Kanunu ile mera, yaylak ve kışlakların tespiti, tahditlerinin yapılarak köy ve belediye tüzel kişilerine tahsis edilmesi, belirlenecek kurallara uygun şekilde kullanımının sağlanması, bakım ve ıslahlarının yapılarak verimliliklerinin artırılması, kullanımalarının denetlenmesi ve korunması, gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesinin amaçlandığı,

- Mera Kanunu ile verilen bu görevler illerde kurulan mera komisyonları vasıtasıyla yürütülmekte olduğu, ancak mera ile ilgili merkezde bulunan yetki ve sorumluluğun taşraya devredilmesi, mazbut vakıflara ait meralar için ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması, mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlaklar ile ilgili görevlerin farklı kurumlara verilmesi, çeşitli sorunlara yol açtığı, kaynak ve zaman israfına neden olduğu, meralar üzerinde yapılacak uzun vadeli planlamaların oluşturulmasına engel olduğu, Tasarının karşılaşılan bu sorunların giderilmesi amacıyla hazırlandığı,

İfade edilmiştir.

Kanun Tasarısının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip maddelerine geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri üzerindeki görüşmelerin sonucunda;

- Mera, yaylak ve kışlakların tespit, ölçme, harita yapma ve yer gösterme çalışmalarını yapmak üzere oluşturulan teknik ekiplerin teşekkülü ve bu ekiplere özlük haklarına ilave olarak ek ücret ödenmesine dair önerenin kabul edilmesi ile Tasarıya, yeni çerçeve 1 inci madde ilave edilmiştir. Bu düzenleme ile tespit, tahdit ve ıslah çalışmalarının etkin ve hızlı bir şekilde yapılarak meraların miktar ve sınırların belirlenmesi, ot verimlerinin artırılması, ekonomiye kazandırılması ve çevrenin gelişmesini temin etmek için gerekli teknik elemanın temini ve çalışmalarının özendirilmesi amaçlanmıştır.

- Tasarının 1 inci maddesi, Tasarıya ilave yeni çerçeve 1 inci maddede Kanunun tarih, sayı ve adı zikredildiğinden, Kanunun tarih ve adının metinden çıkarılması ve verilen bir önerenin kabulü ile 2 nci madde olarak kabul edilmiştir. Önerge ile orman tahdidi yapılmamış orman içi mera, yaylak ve kışlakların Çevre ve Orman Bakanlığı taşra teşkilatlarında oluşturulan iki kişilik komisyonun görüşü alınarak tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

- Tasarının 2 nci maddesinin, 3 üncü madde olarak görüşmeleri sırasında, maddenin (a) ve (d) bentlerinin mera arazilerinin azaltılmasını öngördüğünden Anayasanın 44 ve 45 inci maddelerine aykırı olduğu ve bu nedenle metinden çıkarılması gerektiği ile ilgili önerge verilmiş ve bu önerge üzerinde görüşme açılmıştır. Hükümet temsilcisi tarafından Anayasaya aykırılık söz konusu olmadığı, Danıştay 8 inci Dairesinin vermiş olduğu bir kararda da (Esas 1998/5344, Karar 2000/2158) Anayasaya aykırılık iddiasının yerinde olmadığı karara bağlandığı belirtilmiştir. Yapılan oylama sonucunda önerge reddedilmiş ve madde aynen kabul edilmiştir.

- Tasarının 3 üncü maddesi, verilen bir önerenin kabulü ile 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir. Önerge ile toprak muhafaza, sel ve taşkın kontrolü amacıyla yapılacak her türlü ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları da maddeye eklenmiştir.

- Tasarının 4 üncü maddesi 5, 5 inci maddesi 6, 6 ncı maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Turizm yatırımları için mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacı değişikliği ile ilgili 4342 sayılı Mera Kanunu ile uygulama bütünlüğü sağlamak amacıyla, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun ek 4 üncü maddesinde değişiklik öngören bir önerenin kabulü ile Tasarıya yeni çerçeve 8 inci madde eklenmiştir.

- İstisna getirilen hükümlerde yürürlük tarihinin 1.1.2003 olarak değiştirilmesi suretiyle Tasarının 7 nci maddesi, 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 8 inci maddesi 10 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Ilyas Arslan</i>	<i>Erdoğan Özegen</i>	<i>Fikret Badazlı</i>
Yozgat	Niğde	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Nail Kamacı</i>	<i>Osman Özcan</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>
Antalya	Antalya	Aydın
(Tümüne muhalifim)	(Maddelere muhalifim)	

Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Suçin</i>	<i>Ramazan Kerim Özkan</i>	<i>Mehmet Mehdi Eker</i>
Batman	Burdur	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Ayağ</i>	<i>Selami Yiğit</i>	<i>Yavuz Altınorak</i>
Edirne	Kars	Kırklareli
	(Tümüne muhalifim)	
Üye	Üye	Üye
<i>Özkan Öksüz</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Ömer İnan</i>
Konya	Manisa	Mersin
Üye	Üye	Üye
<i>Şefik Zengin</i>	<i>Fahrettin Üstün</i>	<i>Cemal Uysal</i>
Mersin	Muğla	Ordu
(Hepsine muhalifim)	(Tümüne muhalifim)	
Üye	Üye	Üye
<i>Necati Uzdil</i>	<i>Zülfikar İzol</i>	<i>Ahmet Kambur</i>
Osmaniye	Şanlıurfa	Tekirdağ
(Tümüne muhalifim)		
	Üye	
	<i>Maliki Ejder Arvas</i>	
	Van	

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/770

30.4.2004

Karar No.: 80

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 9.3.2004 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 24.3.2004 tarihinde tali komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/770 esas numaralı "Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 28.4.2004 tarihinde yapmış olduğu 43 üncü birleşimde Hükümeti temsilen Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami GÜÇLÜ ile Maliye Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, çayır ve mera alanlarının ıslah edilerek verimliliklerinin artırılması; hayvancılığın geliştirilmesi, toprağın korunması ve erozyonun önlenmesi bakımından büyük önem taşır. Ülkemizde hayvan varlığımızın 50 milyon ton olan kaba yem ihtiyacının % 25-30'u çayır ve meralardan karşılanmakta olup, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bu oran % 70'lere yükselmektedir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Mera, yaylak ve kışlakların tespitlerinin yapılarak sınırlandırılan alanların 1/5000 ölçekli haritalarının yapım ihaleleri ve uygulanan ıslah projelerinin yılı içerisinde sonuçlandırılmasının mümkün olmaması nedeniyle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mera hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilmesine imkân tanınması,

- Mera, yaylak, kışlak ve umuma ait çayır ve otlaklarla ilgili tasarrufların tek bir kurum tarafından idaresi ile yetki ve sorumluluğun, valiliklere devredilmesi suretiyle yerinden yönetim ilkesine uygun bir düzenlemenin yapılması,

- Ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumları ile doğal afet bölgeleri kapsamında yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan meralar ile mazbut vakıflara ait meraların tahsis amacı değişikliklerinden ücret alınmaması,

- Belediye mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve yerleşim yeri olarak işgal edilen, geri dönüşümü ve mera olarak kullanımı teknik olarak kesinlikle mümkün olmayan ve belediyelerce imar planları hazırlanan alanların tahsis amacının değiştirilerek Hazine adına tescillerinin yapılması,

- Mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilecek yerler bakımından Mera Kanununda yapılan değişiklik ile Köy Kanununda uygulama bütünlüğünün sağlanması amacıyla değişiklik yapılması, ayrıca, Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devri konusunda Maliye Bakanlığının da görüşünün alınması,

- Afet bölgelerinde yeni yerleşim alanları için mera vasfı taşıyan yerlerin tahsis amacı değişikliklerinin Mera Kanununa göre yapılması suretiyle uygulama bütünlüğünün sağlanması,

Öngörülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakerelerde;

- Başlangıç hazırlıkları çok eskilere dayanan ancak 1998 yılında yasalara Mera Kanunu ile doğal yem kaynağı meralarımızın geliştirilip korunması, sınırlarının muhafaza altına alınması konusunda önemli yasal boşlukların giderildiği,

- Ülkemizde hayvancılığın gelişimi ve toprakların su, rüzgar gibi doğal olaylardan aşınmasının önlenmesi konusunda meraların çok önemli bir yeri olduğu,

- Anayasanın 45 inci maddesinde meraların amaç dışı kullanımlarını önlemek için Devlet güvencesi sağlandığı,

- Maden ve petrol aramaya yönelik faaliyetler için meraların tahsis amacının değiştirilmesi konusunda getirilen düzenlemenin verimlilik saptanması ölçüsü yerine rezervlerin tespiti ölçüsü olarak değiştirilmesi suretiyle meraların kullanıma daha kolay açılacağı, dolayısıyla meri hükmün değiştirilmesinin yerinde olmadığı,

- Zaman içinde meralarımızın azaldığı, tespit ve tahdit çalışmalarının hızlı bir şekilde yapılarak somut önleyici uygulamalara ihtiyaç duyulduğu,

- Hayvan yetiştiren üreticilerimizin üretim maliyetlerinin düşürülmesi, halkımızın tükettiği etlerin besin değerlerinin yüksek olması ve toplum sağlığı için önemi nedeniyle meralarımızın büyük bir titizlikle korunması gerektiği,

- Arama ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesi ile ilgili usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesinin uygun olmadığı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Ülkemizin en önemli doğal kaynaklarından olan çayır ve mera alanlarının ıslah edilerek verimliliklerinin artırılması gerek hayvancılığın geliştirilmesi ve gerekse toprak koruma ile erozyon kontrolü bakımından öncelikli konuların başında geldiği,

- Meralar konusunda toplumumuzda genel bir anlayış oluşturulmasının gerektiği, ülkenin zenginliklerinin korunmasının ve geliştirilmesinin ancak bilinçli vatandaşlarımızın desteğiyle mümkün olacağı,

- Üreticilerimizin hayvancılık faaliyetlerinde meraları kullanması suretiyle maliyetlerinde önemli miktarda azalma gerçekleştiği, bu durumun meraların rasyonel kullanımı konusunda üreticilerin daha bilinçli olmalarını sağladığı,

- Tespit ve tahdit çalışmalarını yapan teknik ekip üyelerinin yeniden belirlenmesi, ıslah projeleri ve 1/5000 ölçekli harita yapım ihalelerinde yıllara sari taahhütte bulunma yetkisi getirilmesi, ormanlık alanlardaki meraların tespitinde yetkinin taşraya devredilerek tespit ve tahdit sürelerinin kısaltılması, küçük parçalı meraların toplulaştırılması, farklı kurumlara verilmiş olan mera, yaylak ve kışlaklarla ilgili görevlerin birleştirilerek Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yürütülmesi gibi uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların ve aksaklıkların giderilmesi amacıyla Tasarının hazırlandığı,

- Maden ve petrol arama konusunda verimlilik tespitinin ancak arama faaliyetinden sonra işletme döneminde ortaya çıktığı gerçeğinden hareketle tahsis amacı değişikliği için aranacak ölçütün verimlilik yerine rezerv tespiti olarak belirlendiği,

- Ülke genelinde meralarımızın tespit ve tahdit çalışmalarında önemli gelişmeler kaydedildiği, ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakereleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenmiş ve talî komisyon olan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metni esas alınarak maddelerin görüşülmesine karar verilmiştir.

Metnin:

- Çerçeve 1 inci maddesi; kamu personeline ek ödemeyi düzenleyen "Tespit, tahdit ve ıslah çalışmalarını yapanlara asgarî ücretin net yüzde ellisi tutarında diğer özlük haklarına ilave olarak her ay ücret ödenir." hükmünün metinden çıkarılması ve maddenin redaksiyona tâbî tutulması suretiyle,

- Çerçeve 2 nci maddesi; "Çevre ve Orman Bakanlığınca, taşra teşkilâtlarında" ibaresi "Çevre ve Orman Bakanlığınca görevlendirilen" olarak; "yıllara sari taahhütlerde bulunabilir." ibaresinin Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kavram birliği sağlanması amacıyla "gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebilir." olarak değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 3, 4 ve 5 inci maddeleri aynen,

- Çerçeve 6 ncı maddesi; "taşınmaz mallardan" ibaresinin "taşınmazlardan", "taşınmaz malların" ibaresinin "taşınmazların" olarak redaksiyona tâbî tutulmak suretiyle,

- Çerçeve 7 ve 8 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 9 ve 10 uncu maddeleri aynen, Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Bu Raporun Sözcüsü
<i>Sait Açba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Taner Yıldız</i>
Afyon	Bursa	Kayseri
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Mahmut Göksu</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>
İstanbul	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
Yakup Kepenek	Osman Kaptan	<i>Mehmet Mesut Özakcan</i>
Ankara	Antalya	Aydın
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)	(Ayrışik oy yazısı ektedir.)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Osman Sali</i>	<i>Ali Kemal Deveciler</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Balıkesir	Diyarbakır
Üye	(Karşı oy yazısı ektedir.)	Üye
<i>Ömer Abuşoğlu</i>	Üye	Üye
Gaziantep	<i>Nurettin Canikli</i>	<i>M. Emin Murat Bilgiç</i>
Üye	Giresun	Isparta
<i>Birgen Keleş</i>	Üye	Üye
İstanbul	<i>Ali Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>
(Karşı oy yazısı ektedir.)	İstanbul	İstanbul
	(Karşı oy yazım ektedir.)	(Ayrışik oyum eklidir.)

Üye <i>M. Mustafa Açıkalın</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Ceylan</i> Karabük	Üye <i>Y. Selahattin Beyribey</i> Kars
Üye <i>Mustafa Ünal</i> Konya	Üye <i>Ali Er</i> Mersin	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışik oy yazısı eklidir)
Üye <i>Kazım Türkmen</i> Ordu (Karşı oy yazısı eklidir)	Üye <i>Abdülkadir Kart</i> Rize	Üye <i>Musa Uzunkaya</i> Samsun
Üye Enis Tütüncü Tekirdağ (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Faruk Nafiz Özak</i> Trabzon	Üye <i>Mehmet Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrışik oy yazısı ektedir)
	Üye <i>Osman Coşkunoğlu</i> Uşak (Ayrışik oy yazısı ektedir)	

AYRIŞIK OY

Tasarının aşağıdaki düzenlemelerine katılmıyoruz.

Mera Kanununun 14 üncü maddesinin (a) bendinde maden ve petrol arama faaliyetleri sonucu verimliliği kesinlikle saptanan maden ve petrol rezervlerinin olduğu meraların tahsis amacının değiştirilebileceği hükmü yer almaktadır. Tasarı 2 nci maddesi bu hükmü değiştirerek verimliliğin kesinlikle saptanması ölçüsünü bir yana bırakarak meranın tahsisinin değiştirilebilmesi için rezerv tespitini yeterli saymıştır. Ayrıca Tasarı arama ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesi ile ilgili usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceğini hükme bağlamaktadır. Mera Kanununun yürürlükteki hükmü daha doğrudur. Yapılması öngörülen değişiklik ve düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan konular meraları korumaktan uzaktır.

<i>M. Akif Hamzaçebi</i> Trabzon	<i>Gürol Ergin</i> Muğla	<i>Kazım Türkmen</i> Ordu
<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i> İstanbul	<i>Ali Kemal Kumkumoğlu</i> İstanbul	<i>Birgen Keleş</i> İstanbul
<i>Osman Coşkunoğlu</i> Uşak	<i>Ali Kemal Deveciler</i> Balıkesir	<i>M. Mesut Özakcan</i> Ayдын

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**MERA KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 9 uncu maddesinin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bakanlık bu ihaleler ile, bu Kanun kapsamında uygulamaya konulan projelerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilir.”

MADDE 2. - 4342 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 14. - Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlakta bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılmaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden;

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan,

**TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
MERA KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu ekipler; Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünden bir ziraat mühendisi veya teknik eleman, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Millî Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı meraları ile ilgili olarak bir orman mühendisi, 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama alanlarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi ile meradan yararlanan köy veya belediye ise köy muhtarlığı veya belediye temsilcisi, komisyonun teklifi ve valinin onayı ile seçilen iki mahallî bilirkişiden oluşur. Tespit, tahdit ve ıslah çalışmalarını yapanlara asgarî ücretin net yüzde ellisi tutarında diğer özlük haklarına ilâve olarak her ay ücret ödenir."

MADDE 2. - 4342 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Çalışma alanları içinde orman tahdidi yapılmamış orman içi mera, yaylak ve kışlaklar, Çevre ve Orman Bakanlığınca, taşra teşkilatlarında iki üyeden oluşan komisyonun görüşü alınarak tespit edilir."

"Bakanlık bu ihaleler ile, bu Kanun kapsamında uygulamaya konulan projelerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilir."

MADDE 3. - Tasarının 2 nci maddesi, 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
MERA KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu ekipler; Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünden bir ziraat mühendisi veya teknik eleman, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Millî Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı meraları ile ilgili olarak bir orman mühendisi, 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama alanlarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi ile meradan yararlanan köy ise köyün muhtarı, belediye ise belediye temsilcisi ile komisyonun teklifi ve valinin onayı ile seçilen iki mahallî bilirkişiden oluşur."

MADDE 2. - 4342 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Çalışma alanları içinde orman tahdidi yapılmamış orman içi mera, yaylak ve kışlaklar, Çevre ve Orman Bakanlığınca görevlendirilen iki üyeden oluşan komisyonun görüşü alınarak tespit edilir."

"Bakanlık bu ihaleler ile bu Kanun kapsamında uygulamaya konulan projelerde gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebilir."

MADDE 3. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan,

c) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan,

d) Köy yerleşim yeri ile uygulama imar planı veya uygulama planlarına ilave imar planlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, millî park ve muhafaza ormanı kurulması, doğal, tarihî ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan,

e) 442 sayılı Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan,

f) Ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumlarında ihtiyaç duyulan,

g) Doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan,

yerlerin, ilgili müdürlüğün talebi, komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe tahsis amacı değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında arama için başvuruda bulunan işletmeciler ile (c) bendi kapsamında başvuruda bulunan kamu kurumları faaliyetlerini çevreye ve kalan mera alanlarına zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler. Bu yerler tahsis süresi bitiminde özel sicile kaydedilir.

Komisyon gerektiğinde; 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulanmasını Bakanlıktan talep edebilir ve köy veya belediyelerde toplulaştırma projeleri uygulatabilir.

Durum ve sınıfı çok iyi, iyi ve orta ile arazi kullanım kabiliyet sınıfı bir, iki, üç olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f) ve (g) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.

Bu Kanun kapsamında, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre arama ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Harman yeri, panayır, sıvat ve eyrek yerleri gibi kamu orta mallarının tahsis amacı değişikliğinde bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 3. - 4342 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Tahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (e), (f), (g) bendi ve vakıf meraları ile ilgili tahsis amacı değişiklikleri hariç, tahsis amacı değiştirilen meradan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, komisyonca tespit edilecek miktarda alınacak ücret,”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. - 4342 sayılı Kanununun 30 un-
cu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi
aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) Tahsis amacı değişikliği talebinde
bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, 14 üncü
maddenin birinci fıkrasının (e), (f), (g) bentleri
ve vakıf meraları ile toprak muhafaza, sel ve
taşkın kontrolü amacıyla yapılacak her türlü
ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları
ilgili tahsis amacı değişiklikleri hariç, tahsis
amacı değiştirilen mera, yaylak ve kışlaklardan
elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas
alınarak, komisyonca tespit edilerek alınacak
ücret,"

MADDE 4. - Tarım, Orman ve Köyişleri
Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen
kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. - 4342 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3. - Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve 1.1.2003 tarihinden önce kesinleşen imar planları içerisinde yerleşim yeri olarak işgal edilerek mera olarak kullanımı teknik olarak mümkün olmayan yerlerin tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescilleri yapılır.”

MADDE 5. - 18.3.1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun ek 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 12. - Köy yerleşme planında konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan seyrangah, yol ve panayır yerleri gibi alanlar ve Hazinenin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz mallardan, 4342 sayılı Mera Kanununun 5 inci maddesi hükümleri uyarınca incelenmesine müteakip mera, yaylak ve kışlak ile otlak ve çayır olarak yararlanılamayacağı anlaşılan yerler köy yerleşme planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder.

Ancak bu madde kapsamında Hazinenin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devri Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılır ve valilikçe köy tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir.”

MADDE 6. - 15.5.1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun ek 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 9. - 1 inci maddede öngörülen afetlerle ilgili olarak yeni yerleşim alanları sağlanması amacıyla mera vasfı taşıyan yerlerin tahsis amacı, 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre değiştirilerek, Hazine adına arsa olarak tescil ettirilir. Bu arsalar, tescil tarihi itibarıyla öngörülen amaçla kullanılmak üzere Bayındırlık ve İskân Bakanlığına tahsis edilmiş sayılır.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. - Tasarının 4 üncü maddesi, 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. - Tasarının 5 inci maddesi, 6 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. - Tasarının 6 ncı maddesi, 7 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. - 12.3.1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun Ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yer alan mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacı 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre değiştirilir."

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. - 18.3.1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun ek 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 12. - Köy yerleşme planında konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan seyrangâh, yol ve panayır yerleri gibi alanlar ve Hazinenin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmazlardan, 4342 sayılı Mera Kanununun 5 inci maddesi hükümleri uyarınca incelenmesine müteakip mera, yaylak ve kışlak ile otlak ve çayır olarak yararlanılamayacağı anlaşılan yerler köy yerleşme planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder.

Ancak bu madde kapsamında Hazinenin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmazların devri Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılır ve valilikçe köy tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir."

MADDE 7. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

C. Çiçek

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

G. Akşit

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.

A. Aksu

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. - Bu Kanunun 4 üncü maddesi 1.1.2003 tarihinden geçerli olmak üzere, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. - Tasarının 8 inci maddesi, 10 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. - Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

